احکام دفن

احکام دفن

٦١٣ واجب است میت را طوری در زمین دفن کنند که بوی او بیرون نیاید و درندگان هم نتوانند بدنش را بیرون آورند. و در صورتی که ترس درنده و نزدیك شدن انسانی که از بوی میت اذیت شود در بین نباشد، اقوی کفایت تنها عنوان دفن در زمین است، اگر چه احتیاط مستحب آن است که گودی قبر به همان اندازه مذکور در بالا باشد. و اگر ترس آن باشد که جانور، بدن او را بیرون آورد،باید قبر را با آجر و مانند آن محکم کنند.

٦١٤ اگر دفن میت در زمین ممکن نباشد، می توانند به جای دفن او را در بنایا تابوت بگذارند.

٦١٥ میت را باید در قبر به پهلوی راست طوری بخوابانند که جلوی بدن او رو به قبله باشد.

٦١٦ اگر کسی در کشتی بمیرد، چنانچه جسد او فاسد نمی شود و بودن او در کشتی مانعی ندارد، باید صبر کنند تا به خشکی برسند و او را در زمین دفن کنند، و گرنه باید در کشتی غسلش بدهند و حنوط و کفن کنند و پس از خواندن نماز میت چیز سنگینی به پایش ببندند و به دریا بیندازند، یا او را در خمره بگذارند و درش را ببندند و به دریا بیندازند. و اگر ممکن است باید او را در جایی بیندازند که فورا طعمه حیوانات نشود.

٦١٧ اگر بترسند که دشمن قبر میت را بشکافد و بدن او را بیرون آورد و گوش یا بینی یا اعضای دیگر او را ببرد، چنانچه ممکن باشد باید به طوری که در مساله پیش گفته شد، او را به دریا بیندازند.

٦١٨ مخارج انداختن در دریا و مخارج محکم کردن قبر میت را در صورتی که لازم باشد باید از اصل مال میت بردارند.

٦١٩ اگر زن کافره بمیرد و بچه در شکم او مرده باشد، چنانچه پدر بچه مسلمان باشد، باید زن را در قبر به پهلوی چپ پشت به قبله بخوابانند که روی بچه به طرف قبله باشد. بلکه اگر هنوز روح هم به بدن او داخل نشده باشد، بنابر احتیاط واجب باید به همین دستور عمل کنند.

٦٢٠ دفن مسلمان در قبرستان کفار و دفن کافر در قبرستان مسلمانان جایز نیست.

٦٢١ دفن مسلمان در جایی که بی احترامی به او باشد، مانند جایی که خاکروبه و کثافت می ریزند، جایز نیست.

٦٢٢ میت را نباید در جای غصبی دفن کنند، و دفن کردن در جایی که برای غیر دفن کردن وقف شده و در مسجد اگر ضرر به مسلمانان باشد یا مزاحم نمازشان باشد جایز نیست، بلکه اقوی آن است که اصلا در مسجد دفن نکنند. و در زمینی که مثل مسجد برای غیر دفن کردن وقف شده، جایز نیست.

٦٢٣ دفن میت در قبر مرده دیگر، اگر موجب نبش شود، جایز نیست.

٦٢٤ چیزی که از میت جدا می شود، اگر چه مو و ناخن و دندانش باشد، بایدبا او دفن شود. و اگر موجب نبش شود، احتیاط آن است که جدا دفن شود. و دفن ناخن و دندانی که در حال زندگی از انسان جدا می شود، مستحب است.

٦٢٥ اگر کسی در چاه بمیرد و بیرون آوردنش ممکن نباشد، باید در چاه را ببندند و همان چاه را قبر او قرار دهند. و در صورتی که چاه، مال غیر باشد،باید به نحوی او را راضی کنند.

٦٢٦ اگر بچه در رحم مادر بمیرد و ماندنش در رحم برای مادر خطر داشته باشد،باید به آسانترین راه او را بیرون آورند. و چنانچه ناچار شوند که او را قطعه قطعه کنند، اشکال ندارد. ولی باید به وسیله شوهرش اگر اهل فن است یا زنی که اهل فن باشد او را بیرون بیاورند. و اگر ممکن نیست، مرد محرمی که اهل فن باشد. و اگرآن هم ممکن نشود، مرد نامحرمی که اهل فن باشد بچه را بیرون بیاورد. و در صورتی که آن هم پیدا نشود، کسی که اهل فن نباشد می تواند بچه را بیرون آورد.

٦٢٧ هرگاه مادر بمیرد و بچه در شکمش زنده باشد، اگر چه امید زنده ماندن طفل را نداشته باشند، باید به وسیله کسانی که در مساله پیش گفته شد ازهر طرفی که بچه سالم بیرون می آید، بچه را بیرون آورند و دوباره بدوزند. ولی اگر بین پهلوی چپ و راست در سالم بودن بچه فرقی نباشد، احتیاط واجب آن است که از پهلوی چپ بیرون آورند.

مستحبات دفن

مستحبات دفن

٦٢٨ خوب است به امید آنکه مطلوب پروردگار باشد قبر را به اندازه قد انسان متوسط گود کنند و میت را در نزدیکترین قبرستان دفن نمایند مگر آنکه قبرستان دورتر از جهتی بهتر باشد مثل آنکه مردمان خوب در آنجا دفن شده باشند یا مردم برای فاتحه اهل قبور بیشتر به آنجا می روند و نیز جنازه را در چند ذرعی قبر زمین بگذارند و تا سه مرتبه کم کم نزدیك ببرند و در هر مرتبه زمین بگذارند و بردارند و در نوبت چهارم وارد قبر کنند و اگر میت مرد است در دفعه سوم طوری زمین بگذارند که سر او طرف پایین قبر باشد و در دفعه چهارم از طرف سر وارد قبر نمایند و اگر زن است در دفعه سوم طرف قبله قبر بگذارند و به پهنا وارد قبر کنند و در موقع وارد کردن پارچه ای روی قبر بگیرند و نیز جنازه را به آرامی از تابوت بگیرند و وارد قبر کنند و دعاهایی که دستور داده شده پیش از دفن و موقع دفن بخوانند و بعد از آنکه میت را در لحد گذاشتند گره های کفن را باز کنند و صورت میت را روی خاك بگذارند و بالشی از خاك زیر سر او بسازند و پشت میت خشت خام یا کلوخی بگذارند که میت به پشت برنگردد و پیش از آنکه لحد را بپوشانند دست راست را به شانه راست میت بزنند و دست چپ را به قوت بر شانه چپ میت بگذارند و دهان را نزد یك گوش او ببرند و به شدت حرکت دهند و سه مرتبه بگویند : "اسمع افهم یا فلان بن فلان". و بجای فلان، اسم میت و پدرش را بگویند. مثلا اگر اسم او محمد و اسم پدرش علی است، سه مرتبه بگویند: "اسمع افهم یا محمد بن علی". پس از آن بگویند: "هل انت علی العهد الذی فارقتنا علیه من شهادة ان لا اله الا الله وحده لا شریك له و ان محمدا صلی الله علیه و آله عبده و رسوله و سید النبیین و خاتم المرسلین و ان علیا امیر المؤمنین و سید الوصیین و امام افترض الله طاعته علی العالمین و ان الحسن و الحسین و علی بن الحسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و القائم الحجة المهدی صلوات الله علیهم ائمة المؤمنین و حجج الله علی الخلق اجمعین و ائمتك ائمة هدی بك ابرار یا فلان بن فلان" و بجای فلان بن فلان اسم میت و پدرش را بگوید. و بعد بگوید: "اذا اتاك الملكان المقربان رسولین من عند الله تبارك و تعالی و سالاك عن ربك و عن نبیك و عن دینك و عن كتابك و عن قبلتك و عن ائمتك فلا تخف و لا تحزن و قل فی جوابهما الله ربی و محمد صلی الله علیه و آله نبیی و الاسلام دینی و القرآن كتابی و الكعبة قبلتی و امیر المؤمنین علی بن ابی طالب امامی و الحسن بن علی المجتبی امامی و الحسین بن علی الشهید بكربلا امامی و علی زین العابدین امامی و محمد الباقر امامی و جعفر الصادق امامی و موسی الكاظم امامی و علی الرضا امامی و محمد الجواد امامی و علی الهادی امامی و الحسن العسكری امامی و الحجة المنتظر امامی هؤلاء صلوات الله علیهم اجمعین ائمتی و سادتی و قادتی و شفعائی بهم اتولی و من اعدائهم اتبرا فی الدنیا و الاخره ثم اعلم یا فلان بن فلان" بجای فلان بن فلان اسم میت و پدرش را بگوید. بعد بگوید: "ان الله تبارك و تعالی نعم الرب و ان محمد صلی الله علیه و آله نعم الرسول و ان علی بن ابی طالب و اولاده المعصومین الائمة الاثنی عشر نعم الائمة و ان ما جاء به محمد صلی الله علیه و آله حق و ان الموت حق و سؤال منكر و نكیر فی القبر حق و البعث حق و النشور حق و الصراط حق و المیزان حق و تطایر الكتب حق و ان الجنة حق و النار حق و ان الساعة آتیة لا ریب فیها و ان الله یبعث من فی القبور" پس بگوید: "ا فهمت یا فلان" و بجای فلان اسم میت را بگوید.پس از آن بگوید: "ثبتك الله بالقول الثابت و هداك الله الی صراط مستقیم عرف الله بینك و بین اولیائك فی مستقر من رحمته" پس بگوید: "اللهم جاف الارض عن جنبیه و اصعد بروحه الیك و لقه منك برهانا اللهم عفوك عفوك".

٦٢٩ خوب است به امید اینکه مطلوب پروردگار است کسی که میت را در قبر می گذارد با طهارت و سر برهنه و پا برهنه باشد، و از طرف پای میت از قبر بیرون بیاید، و غیر از خویشان میت کسانی که حاضرند با پشت دست خاك بر قبر بریزند و بگویند: "انا الله و انا الیه راجعون". اگر میت زن است کسی که با او محرم می باشد او را در قبر بگذارد، و اگر محرمی نباشد خویشانش او را در قبر بگذارند.

٦٣٠ خوب است به امید این که مطلوب پروردگار است، قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بلند کنند و نشانه ای روی آن بگذارند که اشتباه نشود و روی قبر آب بپاشند. و بعد از پاشیدن آب کسانی که حاضرند، دستها را بر قبر بگذارند و انگشتها را باز کرده در خاك فرو برند و هفت مرتبه سوره مبارکه "انا انزلناه" بخوانند و برای میت طلب آمرزش کنند و این دعا را بخوانند: "اللهم جاف الارض عن جنبیه و اصعد الیك روحه و لقه منك رضوانا و اسکن قبره من رحمتك ما تغنیه به عن رحمة من سواك".

٦٣١ پس از رفتن کسانی که تشییع جنازه کرده اند، مستحب است ولی میت یا کسی که از طرف ولی اجازه دارد، دعاهایی را که دستور داده شده به میت تلقین کند.

٦٣٢ بعد از دفن مستحب است صاحبان عزا را سر سلامتی دهند. ولی اگر مدتی گذشته است که به واسطه سر سلامتی دادن مصیبت یادشان می آید، ترك آن بهتر است. و نیز مستحب است تا سه روز برای اهل خانه میت غذا بفرستند، و غذا خوردن نزد آنان و در منزلشان مکروه است.

٦٣٣ مستحب است انسان در مرگ خویشان مخصوصا در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میت را یاد می کند "انا الله و انا الیه راجعون" بگوید. و برای میت قرآن بخواند، و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد و قبر را محکم بسازد که زود خراب نشود.

٦٣٤ جایز نیست انسان در مرگ کسی صورت و بدن را بخراشد و به خود لطمه بزند.

٦٣٥ پاره کردن یقه در مرگ غیر پدر و برادر جایز نیست.

٦٣٦ اگر مرد در مرگ زن یا فرزند، یقه یا لباس خود را پاره کند، یا اگر زن در عزای میت صورت خود را بخراشد، به طوری که خون بیاید یا موی خود را بکند، باید یك بنده آزاد کند یا ده فقیر را طعام دهد و یا آنها را بپوشاند. و اگر نتواند، باید سه روز روزه بگیرد. بلکه اگر خون هم نیاید، بنابر احتیاط واجب به این دستور عمل نماید.

٦٣٧ احتیاط واجب آن است که در گریه بر میت، صدا را خیلی بلند نکنند.